

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Avtvmnalis - A Dominica Decimaquinta post Pentecosten, ad
Adventum

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Feria 4. Neque me scitis, neque Patrem meum. Quidquid de Christo se
scire dicant Impii & mundani, Christum nescire dicendi sunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44846

jus sæculi Deus, id est, dæmon exæcavit, ut non fulgeat tibi quod contra mundum Christus dixit? Cur putas dæmon vocatur hujus sæculi Deus, nisi quod dum sæculares & mundani præferunt illum Christo, tanquam Deus ab illis colitur, vel quod eius placitis & institutis tam constanter inhæreant, ac si divina essent placita & instituta.

Nec tibi palpes in professione Christiana, vel etiam Ecclesiastica vel religiosa, si mendana sectaris, nam hoc ipso atrocius illa sectando peccas; sicut illi de quibus Apostolus, qui cum cognovissent Deum non sicut Deum glorificaverunt, aut gratias egerunt, sed evanuerunt in cogitationibus suis, & obscuratum est insipientis cor eorum.

Hoc est scilicet quod timebar futurum in Christianis, & quos propterea tam vehementer admonebat: *Hoc igitur dico & testificor in Domino, ut jam non ambuletis sicut & gentes ambulantes in vanitate sensus sui, tenebris obscuratum habentes intellectum, alienati à vita Dei per ignorantiam qua est in illis, propter cecitatem cordis ipsorum. Quasi diceret, nisi ambuletis ut filii lucis & non ut filii tenebrarum, tenebræ vos comprehendent, & reterto duntaxat nomine Christiano vel ritu aliquo exteriori, sic intus obscurati & cæci eritis, quantum ad nonnullas mortales Evangelii præceptiones, sicut ipsi Gentiles ad omne quod ignorant Evangelium. Sic uni-*

formiter S. Petrus post Christiana quædam monita, rationem subdit quæ supra dicta omnia valde confirmat, *Cui enim non præsto sunt hæc, cæcus est & manutentans, oblivionem accipiens purgationis veterum suorum delictorum, id est, sic vivit quasi non esset conversus, quasi non esset confessus, vel quando confessus est quasi non esset professus se contra mundum & carnem dinceps victurum, aut quasi oblitus esset se tum id fuisse professum, quando confessus obtinuit suorum veniam delictorum.*

Quæ quidem cæcitas consequens acceptum vitæ lumen, longè est gravior quàm si antecedens esset; nam si consideretur ut culpa propter quam Christianus & religiosus sic cæcutit, si consideretur pœna sic à Deo constituta, profectò periculosius utrumque est ad sempiternum interitum. Unde idem ipse S. Apostolus paulò post pergens: *Si enim, inquit, refugientes conquinaciones mundi in cognitione Domini & Salvatoris Iesu Christi, his rursus implicati superantur, facta sunt eis posteriora, deteriora prioribus: Melius enim erat eis non cognoscere viam justitiae, quàm post agnitionem retrorsum converteri ab eo quod illis traditum est sancto mandato.*

Vide in 2. parte, Feria 5. Hebd. 4. post Pascha. Et in 1. parte, die 5. Januarii, ubi hæc habetur Veritas:

Dam lucet, ambulandum: ne tenebræ fiant.

2. Pet. 1.

ibid. 2.

FERIA QVARTA.

DE IGNORANTIA DEI ET CHRISTI QVAM HABENT IMPII ET MUNDANI.

Neque me scitis, neque Patrem meum. Joann. 8.

VERITAS PRACTICA.

Ita diligenter expendendum & inculcandum.

Quidquid de Christo se scire dicant impii & mundani, Christum nescire dicendi sunt.

RATIO EST. Quia Christum nescire dicendi sunt qui de Christo in moribus aliter sentiunt, quàm si reverè sentiendum.

Sed quidquid de Christo se scire dicant impii & mundani, de illo in moribus aliter sentiunt quàm si reverè sentiendum.

Ergo Christum nescire dicendi sunt. Quod tamen ipse nollent si adverterent, quàm obrem hoc il-

I. PUNCTUM.

CUM de Patre suo Christus Judæos instrueret, atque illud in primis affirmaret se non esse solum in testimonio de se ferendo, sed simul Patrem à quo missus erat, testimonium de ipso perhibere, tunc à Judæis interrogatus est: *Vbi est Pater tuus? Respondit Iesus, neque me scitis, neque Patrem meum: Si me sciretis, forsitan & Patrem meum sciretis.*

Q 2

Patrem

Patrem Christi carnaliter acceperunt, inquit sanctus Augustinus, quasi dicerent, nos solum te videmus, ostende nobis tecum esse Patrem tuum. Theophylactus vero scribit quosdam notare, hoc à Judæis prolatum velut ad contumeliam & contemptum Christi, quasi proprium ignoraret Patrem, vel quod vilis & abjectus esset Joseph; & addit, quia ergo non interrogabant scire volentes, non respondet ad eam questionem. Quid est autem, ait S. Augustinus, si me sciretis, & Patrem meum sciretis, Nisi Ego & Pater unum sumus, sic enim solemus de similibus dicere, si hunc vidisti, illum vidisti.

8. Reg. 2.

Observat porro sapienter Origenes coluisse quidem Judæos Deum, Sed, inquit, solet scriptura, qui male vivunt, eos dicere Deum non agnoscere, sic de filiis Heli dicitur, quod Deum ignorabant. Atque hinc nata Veritas quæ modo pendenda proponitur. Quod quidquid de Christo sive de Deo se scire dicant Impii sive qui solutioris & laxioris sunt vitæ, sive qui mundani dicuntur, Christum nescire dicendi sunt.

Et plana quidem est Ratio quoad illam priorem partem qua dicitur eos Christum nescire qui de illo in moribus aliter sentiunt, quam sit revera sentiendum, Sed tamen ut pateat etiam apertius, distingui possunt tria quædam quæ de Christo scribi debent, & in quibus addiscendis & profitendis bene vel male à nobis de illo sentiantur. Primum est eorum quæ spectant ad sacramentum eius Personam, ut quod sit Deus & homo, quod Dei filius, & Virginis: quod duas in una persona naturas habeat; quod sit revera mortuus & resurrexerit, & similia quæ de illo fides Orthodoxa proponit.

Secundum continet ea quæ Christus de suo Patre, sive de Divinitate ac Mysterio sanctissimæ Trinitatis docuit, de unitate Dei, de Trinitate personarum, de divinis attributis & perfectionibus, de adorando Deo in Spiritu & Veritate, atque universim quæ spectant intellectum & fidem, sive doctrinam quæ speculativa dicitur, ut distingatur à practica & morali, quæ veritatem constituit caput eorum quæ de Christo sciri debent: Nempe illa quæ verbo & exemplo docuit ad mores nostros reformandos, & divinæ Legi conformandos, qualis est totus ille sermo quem bene longum & totum moralem in monte habuit, & qualis est tota eius vita quam in nostrum exemplum ita instituit ut quemadmodum ipse abstinet mollibus, & dura sustulit, sic abstinere & sustinere disceremus,

quod paucis hisce verbis totum complexus est, ut alibi fusius demonstratur, Si quis vult post me venire, abneget semetipsum, tollat crucem suam quotidie, & sequatur me. Luc. 9.

Atque hoc tertium est Caput de quo est prima propositio, quod Christum nescire dicendi sunt qui de illo in moribus, Id est, in hac morali doctrina quam verbo & exemplo docuit, aliter practice sentiunt quam revera ipse senserit, docuerit, & voluerit à nobis practice sentiendum; Non quod illa quæ docuit omnia sic à nobis sciri debeant, quemadmodum duo illa quæ dicuntur ad salutem scitu necessaria, Mysteria sanctissimæ Trinitatis & Incarnationis Christi Domini, sed quod nihil in moribus nostris repugnans ejus morali doctrinæ sit, quam si propterea docemur, si de illa instruimur & informamur, ut fieri solet in Christianis Exercitationibus publicis, tunc nos ei toto & mente & affectu & vita & moribus conformemus: atque ut ait Apostolus, doctrinam Salvatoris nostri Dei ornemus in omnibus, Id est, Ipsi nos totos ejus doctrinæ moresque nostros ornemus, ordinemus & componamus. Aut certe si desimus, si hanc audire doctrinam nolumus, vel auditam non credere, vel ita verba interpretari & fingere ut facto etiam aliter conversemur: hoc est quod dicitur sentire de Christo in moribus aliter ac sentiendum est: hoc est quod asseritur quod qui de illo sic secus sentiunt, Christum ignorant & nesciunt. Esto sciant & credant illum esse Deum & hominem, illum esse Dei ac Virginis Filium, nec tamen sciant aut credant sic ut actu & practice credendum est quod ille docuit de cavendo aspectu mulieris, de continendo coe, de arcta tenenda via, & de similibus quæ ad mores spectant, Christum nescire dicendi sunt. Non est verus Christus quem putant credere, fingunt sibi Christum suo conformem genio, ne suum Christo conformem genium. Fictitius est ille Christus & mendax quem mendacem faciunt, ut sic Ipsi sua tueantur dicta & facta quæ sunt vero Christo contraria.

Nonne hoc ipsum asseveranter de illo asserunt qui hanc quidem moralem Christi sectarentur doctrinam, sed qui tamen Christum vel Christo non crederet, prout illa duo prima quæ diximus capita credendum statuunt? Quid sentis de Euty: hete qui cum esset Monachus, moralem credibile est quod institutionem Evangelii, atque ipsam perfectiorem Christi doctrinam profiteretur: quia tamen Christum non credidit

duas

duas habere naturas distinctas & non confusas, nonne Christum ignorasse & nescisse dicendus est? Nonne Christum hoc ipso sibi finxit à vero Christo alium, quo verum Christum non credidit? Sic planè licet quis in duobus illis primis non erret capitibus, sed in solo duntaxat tertio, quod mores & Veritates practicas continet: liceat duas in Christo conficatur naturas & alia quæ de illius persona præponuntur, nec tamen credat Fide practica quæ per charitatem & mores Christianos exhibetur, quod Christus ea propter instituit: Christum ignorare & nescire non minus dicendus est atque alius de quo non dubitas.

Sic Judæi non ignorabant omnino Christum, imo tam verè multa de illo noverant ut Christus ipsis diceret, *Et me scitis, & unde scitis?* At verò cum cæteris ejus dictis non crederent, atque in his præcipuè quæ ad vitam in melius transferendam proponeret, illi resisterent: *Neque me scitis, inquit, neque Patrem meum:* scientia videlicet practica, cujus defectu deficit alia, Quo in sensu dicebat Salomon: *Stultissimus sum virorum, & Sapientia hominum non est mecum, Non didici Sapientiam, & nō novi scientiam Sanctorum;* quæ in praxi scilicet & in factis exhibetur, non quæ solo intellectu possidetur. Nam intellectualem illam quam vocant Sapientiam non amisit Salomon cum peccavit, sed practicam, quia non sapienter vivebat prout vivendum ex Sapientia noverat.

O si mundi Sapientes hoc intelligerent!

II. PUNCTUM.

SED quidquid de Christo se scire dicant impii & mundani, cum aliter vivant ac Christus docuit, aliter de Christo in moribus sentiunt, quam sit verè sentiendum.

Cum enim dicant se multa de Christo credere, non sunt ita impii ut ausint illi apertè repugnare cum non sint verò ita pii ut velint se illi conformare, quid facient? Nam aut illi resistendum, aut se illi vident conformandos? Neutrum horum velent, & tamen alterutrum necessè est. Unde mirum quantum angantur animo quoties Christum loquentem legunt vel audiunt, nam se vel ab eo divulos intelligunt, vel à mundo divellendos. Poterintne verò mundanus non esse mundo addictus? His angustia sunt undique de quibus plura vide in hac parte, Fetia 4.

Hebdom. 17. Interim verò molliendus ille angor, emergendum quoquo modo ex illis angustis: nam sic vivere inquietos, non est vivere, cum ut ait Sapiens, *Vita hominis sit Jucunditas cordis.* Nulla verò sit cordis jucunditas ubi talis est angor, ubi tales angustia.

Quamobrem ut sibi pacem aliquam inveniant quæ neque dum Christo, neque dum mundo repugnat, repetiri potest, inveniunt mediam quandam viam qua cum Christo & cum mundo incedant, qua neque Christo repugnet, neque mundo; qua Christum una simul & mundum sic inter se concordent, ut dum Christo loquenti obediant, mundum non deserant: & dum mundo adhærebunt, Christum non fugiant nec ab eo disjungantur. Nempe interpretantur Scripturas suo modo; verba & mentem Christi suis accommodant moribus, non suos Christo mores: audiverunt esse quoddam genus interpretandi Scripturas quod *benignum* & facile dicunt, hoc libenter utuntur; & hoc molli verbo emolliunt quidquid conscientiam durius alioquin premeret & lancinaret. Si opponas illis Christum, laxiorem viam condemnantem: Respondent vel illud *Laxiorem* nihil ad se pertinere, cum multis ipsi coarctentur rei domesticæ difficultatibus; vel tantum spectare illos qui suis omninò laxent habenas concupiscentiis, quos inter non se annumerant. Si de honore, si de divitiis, si de aliis quibuslibet mundanis affectibus, ex Christi verbo & exemplo contendas cum illis & eos vehementius urgeas, recurrent semper ad illud suum benignum interpretandi genus: non esse illa ex se mala, Christum velle tantum capitalia tollere vitia; naturæ legem à gratia non destrui, legem esse naturæ quæ famam, honorem & vitæ comoda præcipit. Christum velle misericordiam, non sacrificium: Christum peccatores suscipere non expellere: Christo notam esse humanam infirmitatem; Christo bonitatem esse ingentem cujus est misereri potius & parcere quàm condemnare.

Atque ita, ut vides, jam Christum non habent sibi repugnantem, neque ipsi etiam mundo repugnant cum utrumque simul benignè & & commode sic attemperent ut neutrum neutri præjudicet.

Itane verò Christus secum ipse punget? Itane verba ejus transeant, cum cælum & terra potius quam ejus verba excidant? O *presumptio nequissima, unde creata es cooperire avidam malitiam* Matt. 23.

Eccl. 37. 1 *Et dolositate?* Responde omnino Sapiens, nam primò manifesta est præsumptio quæ sic audeat Scripturas depravare & de Christi sensu sic iudicare. Deinde, mera malitia est & dolositas quam præclare David expresserat, cum dixit de pravo quovis homine se in sua pravitate peperam excusantem. *Verba oris ejus iniquitas & dolus. Nescit intelligere ut bene ageret.* Si enim intellexisset, quæ à Christo contra mundum & mundanos prolata sunt, profectò sibi magis à mundo timuisset, & ab eo recessisset, sed noluit intelligere, ne sic timeret, & recederet. At ne tamen à Christo se penitus alienaret, Christum ad mentem suam interpretari præsumpsit, in quo est aperta iniquitas & dolus manifestus, quasi sic Christum falleret, quasi sic se tueri posset, quasi sic cum Christo conveniret: cum tamen totius ab illo dissentiat in moribus, quamdiu mores ejus mundani sunt.

Ad. 13. *O plene omni dolo & fallacia, non desinis pervertere vias Domini rectas? Et nunc ecce manus Domini super te, & eris cæcus.* Hoc plausu illi accidit secundum animam quod Mago illi quem corporali percussit cæcitate Apostolus. Nempe non videt neque sentit quàm longè à Christo sentiat, non videt quàm iniquè & dolosè agat cum se fingit cum illo consentire. Hæc est scilicet erroris operatio quam misit illi Deus teste apostolo, *ut credant mendacio qui non crediderunt veritati, sed consenserunt iniquitati.*

III. PUNCTUM.

A TQUE hinc patet quod quicquid de Christo se scire dicant impij & mundani, Christum nescire dicendi sint; Cum ab illo in moribus ita longè dissentiant, quàm in cæteris credendi articulis dissenserunt hæretici qui de illo negarunt vel affirmarunt quod sanæ fidei repugnabat; & de quibus non dubitas quod illi Christum nescirent. Sic expressè dilectus Christi discipulus, ut jam alibi est expolitum, *In hoc scimus quoniam cognovimus eum, si mandata ejus obsequeremur. Qui dicit se nosse eum, & mandata ejus non custodit, mendax est, & in hoc veritas non est.* Qui nempe mandata ejus non custodit cum se dicit eum nosse, hoc id animo dicit ut se à mandatis ejus non custoditis excuset, quasi diceret, *Novi eum, bonus est & benignus, dissimulat peccata hominum, non ita curat hæc minima. Mentitur verò qui hoc dicit, nec eum novit.* Si

cut tu ipse diceris roganti cuipiam ut mentieris, ut furro consentires, vel quid aliud velles quod omnino nolles: nonne ipsi tum diceres, *non me nossti. Quid! ut ego furer! ut ego mentiar! non me nossti, non is sum ego quem putas.* Sic planè Christus existimanti aliter de peccatis ipsum sentire quam revera sentiat: non me nossti, peccator. Existimasti inique quod ero tui similis! arguam te, & statuum contra faciem tuam. In hoc enim tripliciter arguendus peccator & puniendus. Primò quod à peccato sive à mundano affectu nolit discedere. Deinde, quod ut securè possit in illo permanere, sibi malignè fingit de Christo quæ non sunt, quod est malo dolo agere. Tertio denique, sic vera Christi cognitione privatur, nec magis Filium novit quam mundus Patrem de quo ipse dicebat filius: *Pater juste, mundus te non cognovit.*

Nonne hæc ad cautelam sufficient, seu ad pravos cavendos affectus, qui dolos hujusmodi comminiscuntur & fabricant? Regula juris est *Quod nulli debet patrocinari sua fraus.* Sunt verò in Scripturis multa quæ malignam hanc mentem exagitant & valdè castigandam monent. Iob decimo quinto: *Quantum in te est evacuasti timorem, Docuit enim iniquitas tua os tuum, & imitavit linguam blasphemantium. Condemnabit te os tuum, & non ego; & labia tua respondebunt tibi. Numquid consilium Dei audisti, & inferior erit eius Sapiencia? Tum ubi plurimas denuntiavit peccatori penas, quasi rationem & causam earum reddens, sic concludit: *Conceptit dolorem, & peperit iniquitatem, & uterus eius preparat dolo.* Id est, quæcumque objeceris contra eius voluptates, paratos habet dolos ad illa omnia diluenda: quod certè est exitiæ dignum poena.*

Sic Ecclesiasticus primo ipso sui Operis capite: *Quoniam, inquit, accessisti maligne ad Dominum, & cor tuum plenum est dolo & fallacia. Insignis verò locus est, & ad rem nostram valde accommodatus Jeremiæ nono; *Extenderunt linguam suam quasi arcum mendacij, & non veritatis confortati sunt in terra, quis de malo ad malum egressi sunt, Nempe ad excusandas excusationes in peccatis, Et me non cognoverunt dicit Dominus. Docuerunt enim linguam suam loqui mendacium; Ut iniquè agerent; laboraverunt. Habitatio tua in medio doli. IN DOLO RE- NVERUNT SCIRE ME, DICIT DOMINUS.* Valde observanda verba. Tum aptè quod ha-*

bet Oseas : Ego erudivi eos & confortavi brachia eorum : & in me cogitaverunt malitiam. Reversus sum ut essent absque iugo: facti sunt quasi arcus dolosus: Qui neque arcus non rectâ dirigitur, vel qui in ipsum dirigentem retorquetur, cum ut excutiat à se jugum severioris disciplinae, sibi fingit non excusum à se jugum: & dum putat se dolose malum à se amoliri, malum in se gravius à suo dolo accessit. Sic nempe *Illusor si fueris, solus portabis malum.*

Vide in 2. parte, Dominica Sexagesimæ, ubi hæc Veritas exponitur:

Nisi Verbum Dei te convertat, tu pervertes Verbum Dei.

Et in hac 4. parte, Feriâ 2. Hebdomadæ 15. ad hanc ibi propositam Veritatem:

Nisi se quisquis Christo conformet, sibi Christum conformabit.

FERIA QUINTA.

DE TREMENDO QVOD CHRISTVS DIXIT VERBO:

In peccato vestro moriemini. Joan. 8.

VERITAS PRACTICA.

Illud mundanis præcipue tremendum est verbum; *In peccato vestro moriemini.*

RATIO EST, Quia illis præcipue est tremendum qui se in peccato esse ignorant, ignorantia inexcusabili.

Sed talis sunt Mundani.

Ergo & illis præcipue tremendum est Verbum, alicaque multis: quia hæc lata porta, & spatioiosa via est quæ ducit ad perditionem: & multi sunt illi quæ ut ait Dominus, *invitant per eam.*

I. PUNCTUM.

DIXIT iterum Judæus Jesus, Ego vado & quaeritis me, & in peccato vestro moriemini. Vos de deorsum estis, ego de supernis sum, Vos de mundo hoc estis, ego non sum de hoc mundo. Dixi ergo vobis quia moriemini in peccatis vestris.

INFOELICISSIMA conditio, inquit sanctus Augustinus, *miseri fors istorum quæ de ore veridico audierunt, In peccato vestro moriemini.* Hoc est enim dicere, maledicti in æternum & damnari estis. Non sic vero dixit quasi decretorium, quasi absolutum id esset, cum hanc simul apposuerit conditionem. *si non credideritis, moriemini in peccato vestro.* Atque ita sicut poterant credere, poterant etiam non mori in peccato: sed quia pauci ex iis erant credituri, aut in fide pet-

mansuri, idcirco quasi absolute affirmatur quod sint in peccato morituri. Tale scilicet erat eorum peccatum ut vix ab eo converterentur sicque in eo morerentur. Quodnam autem esset, aperuit illis Christus cum dixit, *vos de deorsum estis, vos de mundo hoc estis.* Id est mundani, terreni, mundana & terrena sapientes & affectantes; quales jam sunt multi etiam Christiani, etiam Ecclesiastici, etiam Religiosi de quibus manifestè Apostolus: *Multi ambulant quos sapse dicebam vobis, Nunc autem & scilicet dico, inimicos crucis Christi, quorum finis interitus.* Atque ut appetius illos esse mundanos declarat, sic pergit, *quorum Deus venter est, & gloria in confusione ipsorum, qui terrena sapiunt.* Nempe his tribus dicendi modis triplicem illam concupiscentiam de qua S. Joannes, quæ mundum & mundanos facit, completur: *Quorum, inquit, Deus venter est, hæc est concupiscentia carnis: Et gloria in confusione ipsorum, hæc est superbia vitæ: Qui demique terrena sapiunt, hæc est concupiscentia oculorum seu cupiditas & appetentia bonorum temporalium, quorum visu nec oculus, neque cor affectu saturatur.* Quamobrem uno verbo mundanos dicimus, quibus præcipue sit tremendum hoc Christi Domini Verbum: *In peccato vestro moriemini.*

Ratio verò cur ita sit, posset illa esse quam diximus causam, cur nulla sit poenitentia, vel cur pauci salventur: nempe cupiditas non repressadum vivis, quæ nec reprimi potest dum moreris quantum est satis ad bonam mortem. Sed præter illam, quæ modo profertur Ratio tam certa est,

Phil. 3.

Phil. 3.

1. Joan. 2.

In 1. part.

Dom. 4.

Acto.

In 2. part.

Dom. 7.

ut